

O B S A H

Úvod	5
<i>Kapitola I. ZAČÁTEK DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY</i>	15
1. Německo-polská válka	15
Vpád německých fašistických vojsk do Polska. — Britské impérium a Francie vypovídají Německu válku. — Porážka Polska. — Příčiny porážky Polska.	
2. „Podivná válka“	21
„Mírová ofenzíva“ hitlerovského Německa. — Poměr sil válčících stran. — Situace na západní frontě. — Protisovětské válečné plány Anglie a Francie. — Vnitropolitická situace ve válčících zemích v době „podivné války“. — Okupace Norska a Dánska fašistickým Německem. Vytvoření Churchillovy vlády ve Velké Británii.	
<i>Kapitola II. PORÁŽKA FRANCIE. ROZŠÍŘENÍ OBLASTI DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY</i>	33
1. Vpád německých fašistických vojsk do západoevropských zemí. Porážka Francie	33
Německý útok na západní frontě. — Vstup Itálie do války. — Kapitulace Francie.	
2. „Bitva o Anglii“. Válečné operace v Africe	40
Koaliční vláda Winstona Churchilla. — Pokusy Německa vyřadit Velkou Británii z války a „bitva o Anglii“. — Boj o severní a východní Afriku (červen 1940—červen 1941).	
3. Fašistická agrese na Balkáně a na Blízkém východě	45
Útok Itálie na Řecko. — Fašistická agrese proti Jugoslávii. — Dobytí Řecka. — Obsazení Kréty. — Neúspěchy hitlerovského Německa na Blízkém východě.	
4. Fašistický „nový pořádek“ v Evropě	51
Německé fašistické plány a jejich realizace. — Československo. — Polsko. — Dánsko. — Norsko. — Belgie, Holandsko a Lucembursko. — Vichystický režim ve Francii. — Jugoslávie a Řecko. — Politika Španělska, Švédska a Turecka ve fašistické Evropě.	
5. Vznik odbojového hnutí	62
Československo. — Polsko. — Dánsko a Norsko. — Belgie. — Holandsko. — Francie. — Jugoslávie a Řecko. — Anglie a odbojové hnutí v evropských zemích.	
6. Britská dominia v letech 1939—1941	70
Kanada. — Austrálie a Nový Zéland. — Jihoafrická unie.	

7. Válka a Spojené státy americké. Vytvoření anglo-amerického bloku	74
Vyhlášení neutrality Spojených států. — Válečné přípravy Spojených států. — Opětne zvolení Roosevelta prezidentem. — Lend-Lease.	
8. Přípravy hitlerovského Německa k válce proti Sovětskému svazu	77
Hospodářská a vnitropolitická situace Německa na začátku léta 1941. — Rozšíření fašistického bloku k vedení války proti SSSR. Satelitě Německa. — Hessova mise. — Plán „Barbarossa“.	
<i>Kapitola III. SOVĚTSKÝ SVAZ V LÉTECH 1939—1941.</i>	88
1. Zvyšování bojeschopnosti Sovětského svazu. Rozšíření svazku sovětských republik	88
Opětne sjednocení západní Ukrajiny a západního Běloruska s SSSR. — Uzavření paktů o vzájemné pomoci s Estonskem, Lotyšskem a Litvou. — Ozbrojený konflikt s Finskem a jeho urovnání. — Obnovení sovětské moci v Pobaltí. — Osvobození Besarábie a připojení severní Bukoviny k SSSR.	
2. Vnitropolitická situace v Sovětském svazu.	94
Boj za splnění třetího pětiletého plánu. — Růst hmotné a kulturní úrovně sovětského lidu. — Stav zbrojního průmyslu a ozbrojených sil. — XVIII. konference Všesvazové komunistické strany (bolševiků).	
3. Mezinárodní postavení Sovětského svazu na počátku léta 1941	100
Vztahy s Velkou Británií a Spojenými státy americkými. — Boj sovětské vlády za udržení neutrality Švédska a Turecka. — Sovětsko-japonský pakt o neutralitě. — Sovětsko-německé vztahy.	
<i>Kapitola IV. ZAČÁTEK VELKÉ VLASTENECKÉ VÁLKY SOVĚTSKÉHO SVAZU. ZHROUČENÍ HITLEROVSKÉ STRATEGIE „BLESKOVÉ VÁLKY“.</i>	105
1. Útok hitlerovského Německa proti Sovětskému svazu. Obranné bitvy Rudé armády v létě 1941	105
Vpád německých fašistických vojsk na území SSSR. — Nucený ústup Rudé armády. — Mobilizace sil sovětského lidu. — Obranné bitvy Rudé armády v létě 1941. — Začátek partyzánského boje. — Přestavba národního hospodářství pro potřeby války.	
2. Vytvoření antifašistické koalice	121
Stanovisko Velké Británie a Spojených států k útoku Německa na SSSR. — Vznik anti-fašistické koalice. — Snaha SSSR o upevnění protihitlerovské koalice. — Atlantická charta. — Společný postup SSSR a Velké Británie v Íránu. — Moskevská konference (29. září—1. října 1941).	
3. Bitva u Moskvy. Ofenzíva Rudé armády v lednu—dubnu 1942	129
Situace na sovětsko-německé frontě na podzim 1941. — Obranné bitvy na vzdálených přístupech k Moskvě. — Moskvané brání hlavní město. — Odrazení druhé generální ofenzívy německých fašistických vojsk proti Moskvě. — Situace na ostatních úsecích sovětsko-německé fronty počátkem prosince 1941. — Protiútok Rudé armády u Moskvy v zimě 1941/42. Porážka fašistických vojsk. — Generální ofenzíva sovětských vojsk v lednu—dubnu 1942. — Rozvíjení boje sovětského lidu v týlu nepřítele. — Vojensko-politický a mezinárodní význam prvních vítězství Rudé armády.	

<i>Kapitola V. ZEMĚ VE VÝCHODNÍ A JIHOVÝCHODNÍ ASII V LÉTECH 1939—1941. ZAHÁJENÍ VÁLKY NA TICHÉM OCEÁNĚ . . . . .</i>	147
1. Japonsko-čínská válka a národně osvobozené hnutí ve východní a jihovýchodní Asii.	147
Čína. — Korea. — Indočína. — Indie.	
2. Zahájení války na Tichém oceáně a průběh válečných operací v letech 1941—1942	159
Příprava Japonska na válku v Tichomoří. — Americko-japonská jednání. — Útok na Pearl Harbor. — Tichomořské dějiště války v prosinci 1941—červnu 1942.	
<i>Kapitola VI. VÁLEČNÉ OPERACE A VZTAHY MEZI SPOJENCI V LÉTĚ A NA PODZIM 1942 . . . . .</i>	170
1. Strategická obrana sovětských vojsk v létě a na podzim 1942	170
Německo před letní ofenzívou roku 1942. — Přechod německých fašistických vojsk do ofenzívy a ztráta strategické iniciativy Rudé armády. — Obranné boje na voroněžském směru a v Donbasu. — Začátek stalingradské bitvy. — Obrana Severního Kavkazu. — Situace na ostatních úsecích sovětsko-německé fronty.	
2. Vztahy mezi spojenci v letech 1941—1942	182
Problémy poválečného uspořádání světa. Deklarace Spojených národů. — Anglo-americká jednání o strategických otázkách. — Sovětsko-americká a sovětsko-britská jednání. — Anglo-sovětská smlouva o spojenectví. Sovětsko-americká dohoda. — Rozpory mezi Spojenými státy a Anglií v strategických otázkách. — Boj amerického a anglického lidu za zřízení druhé fronty. — Anglie a Spojené státy odmítají zřídit druhou frontu v roce 1942. — Vysádková operace v Dieppe.	
3. Válečné operace v severní Africe (listopad 1941—srpen 1942)	193
<i>Kapitola VII. ZÁSADNÍ OBRAT V PRŮBĚHU DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY . . . . .</i>	195
1. Porážka německých fašistických vojsk na Volze. Začátek zásadního obratu ve válce	195
Situace na začátku protiofenzívy sovětských vojsk na jižním křídle sovětsko-německé fronty. — Obklíčení a porážka německého fašistického uskupení u Stalingradu. — Všeobecná ofenzíva Rudé armády v zimě 1942/43. — Vojensko-politický a mezinárodní význam vítězství Rudé armády v zimním tažení roku 1942/43.	
2. Válečné operace anglo-amerických vojsk v severní Africe	209
Útok 8. britské armády v severní Africe. — Vylodění anglo-amerických vojsk v Alžírsku a Maroku. — Americko-britská porada v Casablance. — Porážka vojsk zemí „osy“ v severní Africe. — Boj na atlantských komunikacích.	
3. Kurská bitva. Všeobecná ofenzíva Rudé armády v létě a na podzim 1943	216
Vojensko-politická situace v létě 1943. Plány obou stran. — Obranné bitvy v kurském oblouku. — Protiútok sovětských vojsk. — Přechod Rudé armády do všeobecné ofenzívy. — Osvobození Donbasu a levobřežní Ukrajiny. — Konec Blaue-Linie. — Bitva o Dněpr. Osvobození Kyjeva. — Operace sovětského válečného loďstva v roce 1943. — Vojensko-politické výsledky letního a podzimního tažení v roce 1943.	

4. Lidová válka v týlu okupantů	231
Režim teroru a násilí v okupovaných oblastech. — Bojové operace partyzánů v letech 1942—1943. — Boj ilegálních pracovníků.	
5. Sovětské zázemí v letech 1942—1943	240
Průmysl a doprava v roce 1942. — Stav průmyslu a dopravy v roce 1943. — Boj za překonání válečných obtíží v zemědělství v letech 1942—1943. — Pomoc všeho lidu frontě. — Zahájení obnovovacích prací v osvobozených oblastech.	
<i>Kapitola VIII. KRIZE HITLEROVSKÉHO BLOKU . . . . .</i>	247
1. Zostření hospodářských a sociálně politických rozporů v hitlerovském Německu	247
Totální mobilizace v Německu. Zvýšené drancování okupovaných zemí. — Narůstání protifašistických nálad.	
2. Pád italského fašismu	258
Úpadek italského hospodářství. — Růst protifašistického odbojového hnutí. — Dobyetí Sicílie. — Svržení fašistického režimu a vystoupení Itálie z války. — Výsadek anglo-amerických vojsk v jižní Itálii.	
3. Zostření rozporů v táboře satelitů Německa	260
Finsko. — Rumunsko. — Maďarsko. — Bulharsko.	
4. Změny v politice Švédska, Turecka a Španělska	265
Švédsko. — Turecko. — Španělsko.	
<i>Kapitola IX. UPEVNĚNÍ ANTIFAŠISTICKÉ KOALICE . . . . .</i>	269
1. Vztahy mezi spojenci v roce 1943	269
Růst mezinárodní autority Sovětského svazu. — Plány Spojených států a Anglie. — Quebecká konference Spojených států a Anglie v srpnu 1943. — Moskevská konference SSSR, Spojených států a Anglie. — Teheránská konference šéfů vlád SSSR, Spojených států a Anglie.	
2. Spojené státy a Anglie v roce 1943	277
Spojené státy americké. — Anglie.	
3. Rozvoj národně osvobozenického hnutí v okupovaných zemích východní a jihovýchodní Evropy	281
Polsko. — Československo. — Jugoslávie. — Řecko.	
4. Odbojové hnutí v okupovaných zemích severní a západní Evropy	295
Norsko. — Dánsko. — Francie. — Belgie. — Holandsko. — Lucembursko.	
5. Rozšíření antifašistické koalice	303

<i>Kapitola X.</i>	VYHNÁNÍ FAŠISTICKÝCH VETŘELCŮ Z SSSR	304
1.	Zimní tažení v roce 1944 na sovětsko-německé frontě	304
	Situace a plány obou stran na počátku roku 1944. — Porážka německých fašistických vojsk u Leningradu a Novgorodu. — Osvobození pravobřežní Ukrajiny. — Osvobození Krymu. — Operace na ostatních úsecích sovětsko-německé fronty. — Vojsko-politické výsledky zimního tažení roku 1944.	
2.	Dokončení osvobozování sovětského území	319
	Strategická situace a plány obou stran na léto 1944. — Porážka finských vojsk v Karélii. Vyřazení Finska z války. — Porážka skupiny armád „Střed“. Osvobození Běloruska. — Osvobození západní Ukrajiny. — Vyhnání německých fašistických vojsk z Pobaltí. — Porážka nepřítele v oblastech za polárním kruhem.	
3.	Partyzánské hnutí v roce 1944	331
	Komunistická strana zesiluje boj za linií fronty. — Bojové operace partyzánů v roce 1944. — Bojová spolupráce sovětských partyzánů s antifašisty zemí střední a západní Evropy.	
4.	Vliv vítězství Rudé armády na situaci v Německu	338
	Vojsko-politická a hospodářská situace Německa.	
<i>Kapitola XI.</i>	ZŘÍZENÍ DRUHÉ FRONTY A VÁLEČNÉ OPERACE V ZÁPADNÍ EVROPE V ROCE 1944. ODBOJOVÉ HNUTÍ	342
1.	Vylodění vojsk Spojených států amerických a Anglie v severní Francii	342
	Příprava na invazi. — Válečné operace v Itálii. — Invaze do Francie. — Atentát na Hitlera 20. července 1944. — Válečné operace v severní Francii. — Lidové povstání. Osvobození Paříže. — Válečné operace na jihu země. Vyhnání okupantů z Francie. — Druhá quebecká konference. — Válečné operace na západní frontě v září—listopadu 1944.	
2.	Síly vnitřního odboje v zemích západní Evropy	354
	Francie. — Belgie a Lucembursko. — Holandsko. — Norsko. — Dánsko. — Odbojové hnutí v Itálii v roce 1944.	
3.	Strategická situace v západní Evropě koncem roku 1944	362
	Postup anglo-amerických vojsk ve střední Itálii. — Ofenzíva německých vojsk v Ardenách a Alsasku.	
<i>Kapitola XII.</i>	OSVOBOZENÍ ZEMÍ VÝCHODNÍ A JIHOVÝCHODNÍ EVROPY. PRVNÍ DEMOKRATICKÉ REFORMY	365
1.	Polsko	365
	Vnitropolitická situace v Polsku v roce 1944. — Vytvoření Polského výboru národního osvobození. — Varšavské povstání. — Viselsko-oderská operace. Osvobození západního Polska. — Dobytí Východního Pruska. — Porážka německých fašistických vojsk ve východních Pomořanech a Slezsku. — Revoluční změny v Polsku.	
2.	Rumunsko	377
	Vstup sovětských vojsk do Rumunska. Politická situace. — Lidové povstání 23. srpna 1944. — Uzavření příměří s Rumunskem.	

3. Bulharsko	381
Politické postavení Bulharska na jaře a v létě 1944. Dozrávání revoluční situace. — Lidové povstání. Vstup sovětských vojsk do Bulharska. — Revoluční přeměny vlády Vlastenecké fronty. Účast Bulharska ve válce proti fašistickému Německu.	
4. Jugoslávie	386
Národně osvobozenecský boj v Jugoslávii roku 1944. Pomoc SSSR jugoslávským národům. — Zakončení osvobozování Jugoslávie. Demokratické přeměny.	
5. Československo	395
Situace na Slovensku. — Slovenské národní povstání. Východokarpatská operace Rudé armády. — Osvobození Slovenska a Moravy sovětskými vojsky. — Vláda Národní fronty Čechů a Slováků. Košický program.	
6. Maďarsko	401
Politické postavení Maďarska na podzim 1944. — Začátek osvobozování Maďarska sovětskými vojsky. Zesílení protifašistického boje maďarského lidu. — Začátek národní a demokratické revoluce. Dokončení osvobozování Maďarska.	
7. Albánie	406
8. Řecko	408
<i>Kapitola XIII. SPOJENÉ NÁRODY V ZÁVĚREČNÉ ETAPĚ VÁLKY . . . . .</i>	411
1. Sovětský svaz v letech 1944—1945	411
Vnitropolitická situace v SSSR. — Situace v průmyslu a dopravě. — Zemědělství SSSR v letech 1944—1945. — Obnovovací práce v letech 1944—1945.	
2. Spojené státy americké v letech 1944—1945	421
Růst hospodářství. — Vnitropolitická situace. — F. D. Roosevelt znovu prezidentem USA. — Smrt presidenta Franklina D. Roosevelta.	
3. Velká Británie a dominia v letech 1944—1945	427
Velká Británie. — Kanada. — Jihoafrická unie. — Austrálie. — Nový Zéland.	
4. Krymská (jaltská) konference šéfů vlád SSSR, USA a Velké Británie	434
Německá otázka. Deklarace o osvobozené Evropě. — Polská a jugoslávská otázka. — Organizace spojených národů. — Dohoda o vstupu SSSR do války proti Japonsku. — Význam krymské konference.	
<i>Kapitola XIV. PORÁŽKA A BEZPODMÍNEČNÁ KAPITULACE FAŠISTICKÉHO NĚMECKA . . . . .</i>	440
1. Ofenzíva armád antifašistické koalice na území Německa	440
Situace hitlerovského Německa a jeho ozbrojené síly. — Násilný přechod Rýna. — Strategické bombardování Německa anglo-americkým letectvem.	
2. Osvobození Rakouska. Lidové povstání v severní Itálii	449
Osvobození Rakouska Rudou armádou. — Lidové povstání v severní Itálii 25. dubna 1945.	

3. Definitivní porážka německé fašistické armády. Dobytí Berlína sovětskými vojsky	452
Situace v Německu. — Porážka německých fašistických vojsk na berlínském směru. — Postup anglo-amerických vojsk k Labi. — Pád Berlína.	
4. Závěrečná fáze osvobození Československa	462
Situace v Československu. — Květnové povstání.	
5. Bezpodmínečná kapitulace fašistického Německa	466
Dönitzova „vláda“. Kapitulace německých vojsk na severním a jižním úseku západní fronty. — Podepsání bezpodmínečné kapitulace.	
6. Zřízení kontroly spojeneckých mocností nad Německem a Rakouskem	470
Likvidace Dönitzovy „vlády“. — Deklarace o porážce Německa.	
7. Vztahy mezi spojenci na rozhraní války a míru	473
Konference v San Francisku. — „Tvrdý kurs“ Spojených států a Velké Británie vůči SSSR. — Postupimská konference. — Význam postupimské konference.	
<i>Kapitola XV. VÁLKA NA TICHÉM OCEÁNĚ. NÁRODNĚ OSVOBOZENECKÉ HNUTÍ V ZEMÍCH VÝCHODNÍ A JIHOVÝCHODNÍ ASIE (1942–1945) . . . . .</i>	481
1. Ofenzíva ozbrojených sil Spojených států a Anglie na tichomořském dějišti války	481
Obrat ve válce na Tichém oceáně. — Válečné operace v roce 1944. — Zostření vnitropolitické situace v Japonsku. — Válečné operace v roce 1945. — Svržení atomových bomb na Hirošimu a Nagasaki.	
2. Válka čínského lidu proti japonským dobyvatelům	491
Posílení reakce v Číně. — Upevnění osvobozených oblastí. — Japonská ofenzíva na kuomintangské frontě. — Americká politika v Číně v poslední etapě války na Tichém oceáně. — Program boje za demokratizaci země.	
3. Zostření politické situace v Koreji	496
Japonský koloniální režim v Koreji. — Protiimperialistické hnutí korejského lidu.	
4. Osvobozenecký boj národů v Indočíně	498
Růst sil Vietminhu. — Zrušení francouzské správy.	
5. Národně osvobozenecké hnutí v Barmě	501
Politická situace v letech 1939–1941. — Japonský okupační režim. — Liga proti fašismu a za svobodu lidu.	
6. Boj indonéských národů proti japonské nadvládě	504
Okupační režim. — Vytvoření Dobrovolné armády obránců vlasti. Růst ilegálních protijaponských organizací.	
7. Boj proti japonským okupantům na Filipínách	508
Japonská okupační politika. — Ozbrojené síly lidu. — Partyzánská válka proti okupantům. — Obnovení nadvlády Spojených států.	

8. Boj indického lidu za národní nezávislost	513
Ekonomika Indie za války. — Vnitropolitická situace v Indii. Crippsovo posláni. — Proti-imperialistické hnutí v letech 1942—1945. — Snahy o sblížení Národního kongresu a Muslimské ligy.	
<i>Kapitola XVI. VSTUP SOVĚTSKÉHO SVAZU DO VÁLKY NA DÁLNÉM VÝCHODĚ. PORÁŽKA A BEZPODMÍNEČNÁ KAPITULACE IMPERIALISTICKÉHO JAPONSKA . . . . .</i>	520
Nepřátelská politika Japonska vůči SSSR. — Příprava sovětských ozbrojených sil k ofenzivě na Dálném východě. — Mongolská lidová republika za války. — Průběh bojových operací na Dálném východě. — Porážka imperialistického Japonska a úspěchy národně osvobozenického hnutí asijských národů. — Podepsání bezpodmínečné kapitulace Japonska.	
<i>Kapitola XVII. AFRICKÉ ZEMĚ ZA DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY . . . . .</i>	537
1. Severní Afrika	537
Země Maghribu pod kontrolou mocností „osy“ v letech 1940—1942. — Rozmach národně osvobozenického hnutí v zemích Maghribu po vyhnání mocností „osy“. — Egypt. — Súdán.	
2. Země v tropické a jižní Africe	544
Imperialistické rozpory a zostřený boj za nové rozdělení kolonií v tropické a jižní Africe. — Rozvoj ekonomiky. — Probuzení aktivity dělnické třídy.	
<i>Kapitola XVIII. LATINSKÁ AMERIKA ZA DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY. . . . .</i>	549
Latinskoamerické země v letech 1939—1941. — Vstup většiny latinskoamerických zemí do války. — Změny v ekonomice latinskoamerických zemí. — Vzrůst demokratického a národně osvobozenického hnutí. — Argentina. — Mexiko. — Brazílie. — Chile. — Kuba.	
<i>Kapitola XIX. MEZINÁRODNÍ DÉLNICKÉ A KOMUNISTICKÉ HNUTÍ ZA DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY . . . . .</i>	563
Dělnická třída a její politické organizace v počátečním období války. — Změna charakteru dělnického hnutí vlivem fašistické agrese. — Nová etapa v rozvoji dělnického a komunistického hnutí. — Upevnění mezinárodní proletářské jednoty. — Rozpuštění Komunistické internacionály. — Dělnická třída v boji za rozdrčení agresorů v letech 1943—1945. — Vznik mezinárodních demokratických organizací.	
<i>Kapitola XX. VÝSLEDKY DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY . . . . .</i>	577
Specifické rysy druhé světové války. — Rozhodující úloha SSSR v porážce mocností fašistického bloku. — Antifašistická koalice. — Rostoucí úloha lidových mas. — Vliv války proti fašismu na revoluční vývoj v zemích střední a jihovýchodní Evropy. — Prohloubení krize koloniální soustavy. — Všeobecné oslabení kapitalismu.	
Chronologická tabulka	593
Seznam základní literatury a pramenů	611
Jmenný rejstřík	651
Zeměpisný rejstřík a rejstřík etnických názvů	659
Seznam map	674
Doslov hlavní redakce	676
Příloha	681